

Α. Λόγοι, Ρουεντεύεις
1996

18 Ιουνίου 1996

ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ (Πλαίσιο εισήγησης)

Η Ελλάδα διέρχεται μια περίοδο που στο διεθνές περιβάλλον συντελούνται ραγδαίες εξελίξεις, ποιοτικές μεταλλαγές και ανακατατάξεις σε πολιτειακά συστήματα, δομές παραγωγής, πολιτικοοικονομική οργάνωση επιτόπιων εθνικών ή υπερεθνικών κοινωνιών. Η Ελλάδα είναι αναπόφευκτος εταίρος στο διεθνές πολιτικό σύστημα και η ελληνική οικονομία άρρηκτα διασυνδεδεμένη με το διεθνές οικονομικό σύστημα, τους οργανισμούς και τους κανόνες του.

Οι δυναμικές της οικονομικής αλληλεξάρτησης, της οικονομικής ενσωμάτωσης, της περιφερειακής ολοκλήρωσης, οι δυναμικές των νέων τεχνολογιών των πολιτικών έντασης γνώσης, της ανταγωνιστικότητας, των κάθε είδους διεθνών διασυνδέσεων διατρέχουν το παγκόσμιο σύστημα, συρρικνώνουν οικονομικά σύνορα, πολιτικές διαχωριστικές γραμμές.

Συγχρόνως διεθνείς οργανισμοί εμβαθύνουν τις πολιτικές δομές τους, μετασχηματίζονται, για ν'αντιμετωπίσουν τα σύγχρονα προβλήματα για ν'ανταποκριθούν στις νέες προκλήσεις. Η Ευρωπαϊκή Ένωση ενισχύεται και διευρύνεται. Το ΝΑΤΟ διαμορφώνει τον νέο του ρόλο στο διεθνές σύστημα ασφάλειας.

Παράλληλα οι διμερείς και πολυμερείς σχέσεις πυκνώνουν. Πρωτοβουλίες κοινών δράσεων και μακρόπνοα σχέδια συνεργασίας συμπληρώνουν ένα κόσμο κινητικότητας και μετασχηματισμών.

Στον κόσμο αυτό οι Βαλκανικές και Μεσογειακές χώρες αναζητούν τον δρόμο προόδου τους με τα δικά τους ιδιαίτερα χαρακτηριστικά.

Στον κόσμο αυτό η Τουρκία παρά τα έντονα κοινωνικά οικονομικά και πολιτικά προβλήματα που αντιμετωπίζει στο εσωτερικό της, διεκδικεί

ηγεμονικό ρόλο στην περιοχή και αναπτύσσει μία σταθερή πολιτική αμφισβήτησης των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Ελλάδας. Ιδιαίτερα, όταν η αστάθεια του πολιτικού συστήματος επιτρέπει την έξαρση της επιθετικότητας των κατεχοχόν επεκτατικών κύκλων εξουσίας της Τουρκίας.

Στόχος της Κυβέρνησης και της εξωτερικής της πολιτικής είναι η ισχυρή Ελλάδα. Στις προγραμματικές δηλώσεις της Κυβέρνησης υπογραμμίσθηκε ότι :

«Η εξωτερική μας πολιτική, έκφραση της αταλάντευτης πατριωτικής στάσης του ΠΑ.ΣΟ.Κ, θα επιδιώξει τη δημιουργική, δυναμική παρουσία της Ελλάδας στη διεθνή σκηνή, ώστε να διευρύνουμε τις συμμαχίες μας και να παίξουμε ένα σημαντικό ρόλο στη περιοχή. Η Ελλάδα θα είναι και θα παραμείνει παράγοντας ειρήνης, φιλίας και συνεργασίας.

Η εθνική ανεξαρτησία, η εδαφική ακεραιότητα της χώρας και η θωράκιση του ελληνισμού, είναι τα θεμέλια της εξωτερικής μας πολιτικής.»

Για τον σκοπό αυτό η κυβέρνηση πέραν των οικονομικών, αμυντικών ή άλλων μέτρων που κατατείνουν να ενισχύσουν το εσωτερικό μέτωπο, με την εξωτερική της πολιτική, **επιδιώκει :**

- την σταθερή και συνεπή παρουσία της σε όλα τα κέντρα λήψης αποφάσεων στους διεθνείς οργανισμούς στους οποίους μετέχει και ιδιαίτερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στο ΝΑΤΟ και στη ΔΕΕ, στον ΟΗΕ και στον ΟΑΣΕ, την βελτίωση της θεσμικής της θέσης και του ρόλου της στους οργανισμούς αυτούς,
- την διεύρυνση των πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών ερεισμάτων της εκτός Ελλάδας μέσα από διμερείς ή πολυμερείς συνεργασίες,
- την διατύπωση πολιτικού λόγου και την προβολή προτάσεων που ενώ προωθούν τα εθνικά και οικονομικά συμφέροντα της χώρας, την αναδεικνύουν συγχρόνως ως έγκυρο εταίρο και δημιουργικό συμμετοχο στις διεθνείς εξελίξεις,
- την αναζήτηση κοινών δράσεων και πρωτοβουλιών που διαπλέκουν κοινούς οικονομικούς, επικοινωνιακούς, γνωστικούς και πολιτιστικούς στόχους, υπερβαίνουν σύνορα, δημιουργούν δυναμικές ειρήνης, συνεργασίας, προσέγγισης των λαών,
- την ανάδειξη των γραπτών ή άγραφων κανόνων του διεθνούς δικαίου και της παγκόσμιας οικονομίας καθώς και των αξιών και των αρχών

Με αυτήν την προσέγγιση :

1. Η Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση ανήκει στις προτεραιότητες μας. Στη Διακυβερνητική Διάσκεψη στόχος μας είναι η διασφάλιση της ισοτιμίας των κρατών μελών, η αποτροπή μιας Ευρώπης μεταβλητής γεωμετρίας, η διασφάλιση των συμφερόντων της εθνικής μας ασφάλειας και της εξωτερικής μας πολιτικής, η ενίσχυση των δημοκρατικών θεσμών. Επιδίωξή μας πολιτικές που οδηγούν στην πραγματική σύγκλιση των οικονομιών και τη συνοχή, ενισχύουν την απασχόληση, θα βελτιώνουν τη θέση του πολίτη. Πολιτικές που οδηγούν την Ελλάδα να διαδραματίσει πρωταγωνιστικό ρόλο στη Ν.Α. περιοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
2. Στα Βαλκάνια η ανάπτυξη εποικοδομητικών και αμοιβαία επωφελών πολιτικών και οικονομικών σχέσεων με όλα τα κράτη της Βαλκανικής, αποτελεί κεντρικό άξονα της κυβερνητικής πολιτικής. Η χώρα μας και αυτοτελώς και ως μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΝΑΤΟ μπορεί να συμβάλλει στην αναζήτηση των νέων προσανατολισμών τους, να αποτελέσει παράδειγμα και συνεργάτη στην προσέγγισή τους προς την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Συνεχίζουμε τις προσπάθειες για την εφαρμογή ενός προγράμματος πολυμερούς διαβαλκανικής συνεργασίας και την προώθηση της διαβαλκανικής επιχειρηματικής δραστηριότητας. Ιδιαίτερη σημασία έχουν για μας τα διευρωπαϊκά και διεθνή δίκτυα μεταφορών, τηλεπικοινωνιών και ενέργειας που διέρχονται από το χώρο αυτό, με στόχο την αξιοποίηση της γεωπολιτικής μας θέσης ως κόμβο διεθνών οικονομικών δραστηριοτήτων. Στόχος μας, η Θεσσαλονίκη να καταστεί επίκεντρο ανάπτυξης μιας πολυεπίπεδης στρατηγικής για τα Βαλκάνια.

Η συνεργασία μας με την Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας αποτελεί βασικό σταθεροποιητικό παράγοντα στην Βαλκανική. Με την υπογραφή της ενδιάμεσης συμφωνίας έχει επιτελεστεί ένα θετικό βήμα και οι σχέσεις μας θα πρέπει να συνεχίσουν προς την ίδια κατεύθυνση για την αξιοποίηση της γεωπολιτικής μας θέσης. Σε εφαρμογή της ενδιάμεσης συμφωνίας συνεχίζονται οι διαπραγματεύσεις για το ζήτημα του ονόματος.

Στην ίδια θετική κατεύθυνση βρίσκονται οι σχέσεις μας με Βουλγαρία, Αλβανία, Σερβία, Ρουμανία, Ουγγαρία.

3. Αντίστοιχη είναι και η πολιτική μας σε ότι αφορά τις χώρες του Νότου και ιδιαίτερα την Ν.Α. λεκάνη της Μεσογείου. Στόχος μας ν'αναδείξουμε την Κρήτη, πύλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Ν.Α. Μεσόγειο, επίκεντρο και σταυροδρόμι οικονομικών δράσεων επιστημονικής και τεχνολογικής αναφοράς. Να συμβάλλουμε στην διαδικασία ειρήνευσης και εκδημοκρατισμού στα κράτη της Μέσης Ανατολής.
4. Όσον αφορά τις σχέσεις μας με τις ΗΠΑ, επιδιώκουμε εποικοδομητική συνεργασία σε όλα τα επίπεδα, νέες δράσεις που θα εμπλουτίσουν τις σχέσεις μας. Στόχος μας να γίνουμε παράγων εξέλιξεων και πόλος αναφοράς στον γεωπολιτικό χάρτη που διαμορφώνεται στην περιοχή μας.
5. Οι σχέσεις μας την Ρωσία και τις άλλες χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης αναπτύσσονται σε όλα τα επίπεδα δυνατής συνεργασία. Ιστορικοί δεσμοί πρέπει να αποκτήσουν νέα περιεχόμενα. Η κυβέρνηση αναπτύσσει ήδη έντονη δραστηριότητα

σ' αυτή την κατεύθυνση, διευρύνοντας προοπτικές συνεργασίας και πύκνωσης των σχέσεων, ιδιαίτερα με τις παραευξεινίες χώρες.

6. Όσον αφορά την Τουρκία, η Ελλάδα αναγνωρίζει την αναγκαιότητα του ευρωπαϊκού προσανατολισμού της Τουρκίας. Μία τέτοια προοπτική πρέπει να συνδέεται άμεσα με το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τις αρχές δημοκρατίας και τις πολιτικές αξίες της Ευρώπης.

Βάση των ελληνοτουρκικών σχέσεων παραμένουν οι κανόνες διεθνούς δικαίου και διεθνών συνθηκών και η κατηγορηματική θέληση της Ελλάδας να προασπίσει τα κυριαρχικά της δικαιώματα.

7. Όσον αφορά την Κύπρο, η χώρα μας δεν είναι διατεθειμένη να επιτρέψει με οποιοδήποτε τρόπο την παγίωση και νομιμοποίηση των τετελεσμένων που έχουν επιβληθεί δια των όπλων. Αντίθετα, σε διαρκή συμπάραταξη με την Κυπριακή Κυβέρνηση, θα συνεχίσει τις προσπάθειες για την δημιουργία των συνθηκών εκείνων που θα επιτρέψουν την ειρηνική ανατροπή τους. Επιδίωξή μας είναι η εφαρμογή των αποφάσεων του ΟΗΕ για την Κύπρο και η ανάπτυξη πολύπλευρων πρωτοβουλιών για δίκαιη και βιώσιμη λύση.

8. Εξωτερική πολιτική ασκούμε παράλληλα μέσα από άλλες εθνικές πολιτικές όπως, την οικονομική και εμπορική πολιτική, την ενεργειακή, την πολιτική περιβαλλοντική προστασία, την πολιτική στην έρευνα και τεχνολογία, τα διευρωπαϊκά και διεθνή δίκτυα μεταφορών, επικοινωνιών και ενέργειας, την πολιτική μας στον πολιτισμό, τη διεθνή συνεργασία σε θέματα δικαιοσύνης και δημόσιας τάξης, την πολιτική ενημέρωσης απέναντι στα ημεδαπά και διεθνή Μ.Μ.Ε.

Η κυβέρνηση θεωρεί το υψηλό επίπεδο της αποτρεπτικής ικανότητας των ενόπλων δυνάμεων κατά οιασδήποτε εξωτερικής στρατιωτικής απειλής καθώς και την παρουσία και συμμετοχή των ενόπλων δυνάμεων σε σχέδια συνεργασίας μέσα κι έξω από το ΝΑΤΟ ή την ΔΕΕ για την διασφάλιση της ειρήνης και της ασφάλειας, ως καθοριστικές πολιτικές στήριξης της εξωτερικής μας πολιτικής.

Θεωρεί ότι ο στόχος για μία ισχυρή Ελλάδα προϋποθέτει συγχρόνως την πρόσδοση κύρους στην Ελλάδα, μέσα από μία δέσμη πολιτικών που ενισχύουν το εσωτερικό μέτωπο, όπως την σταθερότητα στην οικονομία, την αυτοτροφοδοτούμενη ανάπτυξη, την αποτελεσματική δημόσια διοίκηση, τη κοινωνική συνοχή και το υψηλό επίπεδο παιδείας.

Η κυβέρνηση αντιλαμβάνεται σύμφωνα με τα ανωτέρω την εξωτερική της πολιτική ως εξωστρεφή, δημιουργική, δυναμική πολιτική που δεν συμβιβάζεται με αντιλήψεις περιχαράκωσης ή στασιμότητας. Ως πολιτική μακροπρόθεσμου σχεδιασμού, συνέπειας και επιμονής, που δεν συμβιβάζεται με την επιδίωξη κοντόφθαλμων εντυπώσεων, αντιφάσεων, την αναπόφευκτη διολίσθηση και περιθωριοποίηση της χώρας και του Ελληνισμού.

Καλεί τους Έλληνες και τις Ελληνίδες σε πατριωτική συσπείρωση, σε μία νέα ηθική στάση για μία κοινή προσπάθεια στήριξης των πολιτικών που κάνουν την Ελλάδα πιο ισχυρή, που της δίνουν κύρος να επηρεάζει τα διεθνή κέντρα αποφάσεων, που της παρέχουν τα επιχειρήματα να πείθει για τα δίκαιά μας σ' ένα κόσμο αλληλεξάρτησης και διαπλοκής οικονομικών συμφερόντων.